

Мәдени құндылықтар

- Дәріс №6
- 6B03203-Қоғаммен байланыс, 6B03201-Журналистика, 6B03202-Халықаралық журналистика, 6B02101-Баспа ісі білім беру бағдарламалары бойынша
- Имашева Ж. А.
- Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасының оқытушысы

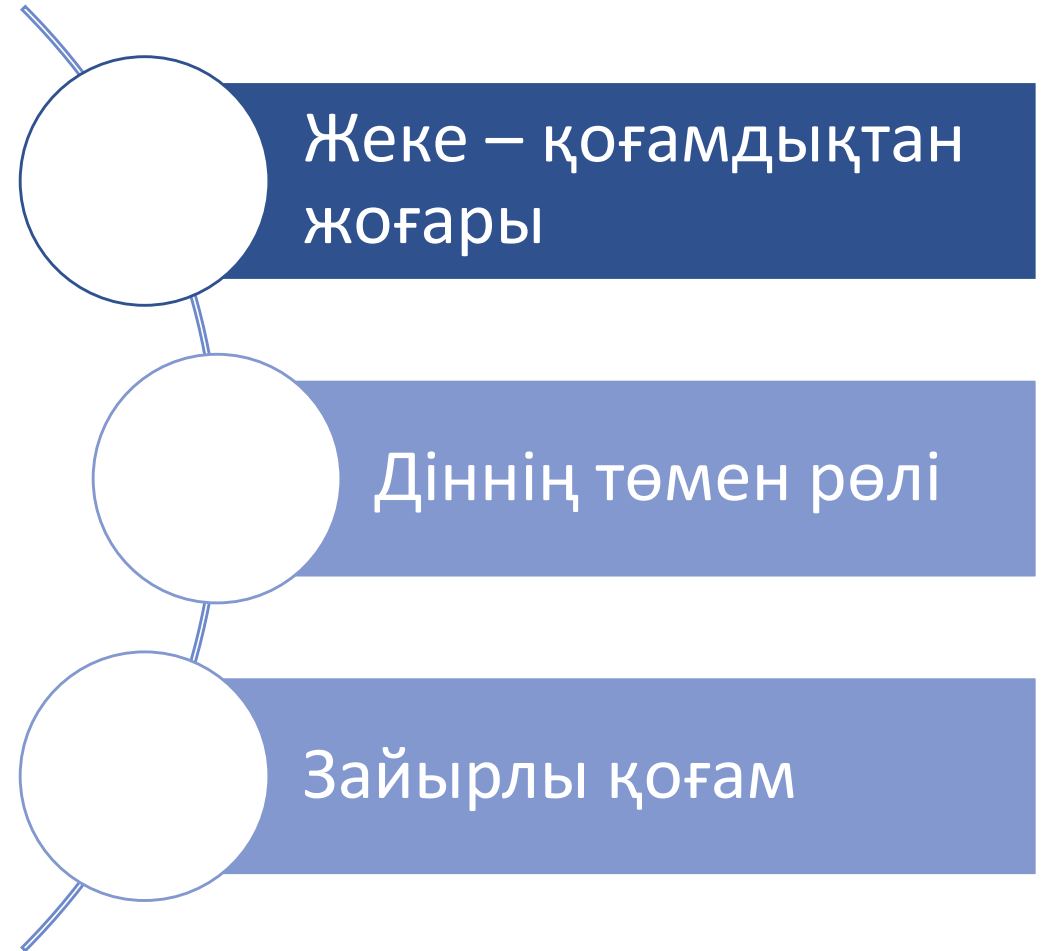
Жоспар

- 1. Дәстүрлі VS зайырлы құндылықтар?
- 2. Материалистік VS постматериалистик қ-р?
- 3. Инглхард деген кім?
- 4. Құндылықтар қоғамды қалай өзгертеді?
- 5. Қазақстанда қандай құндылықтар басым?
- 6. Құндылық және саяси жүйе

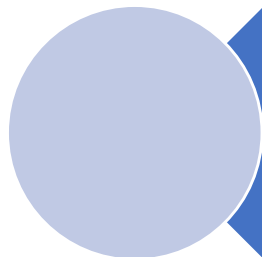
Дәстүрлі

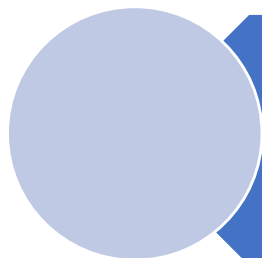
Зайырлы-рационалды

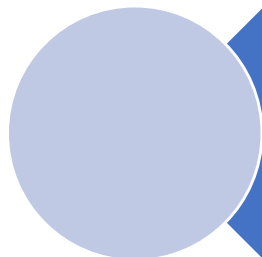
Құндылықтардың 3 жүйесі

Материалистік емес

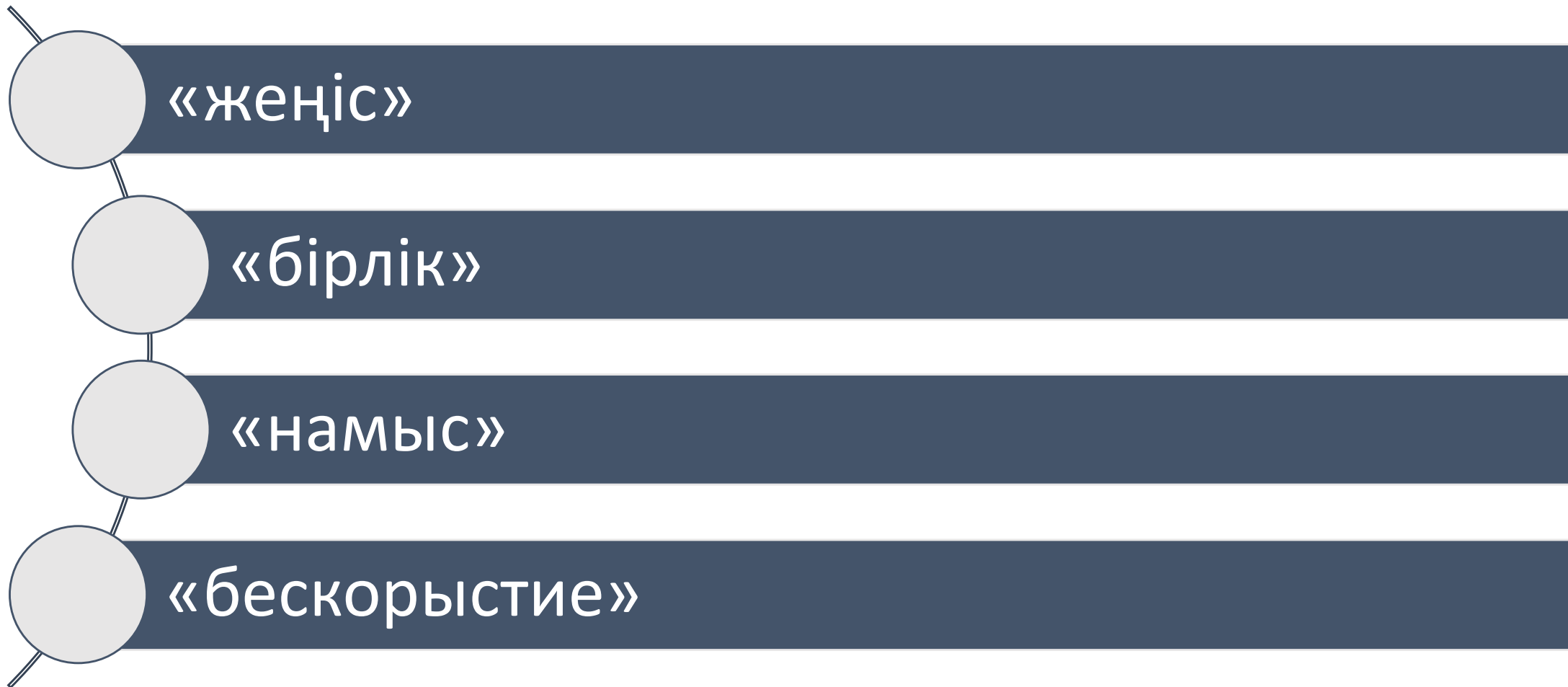

Материалистік

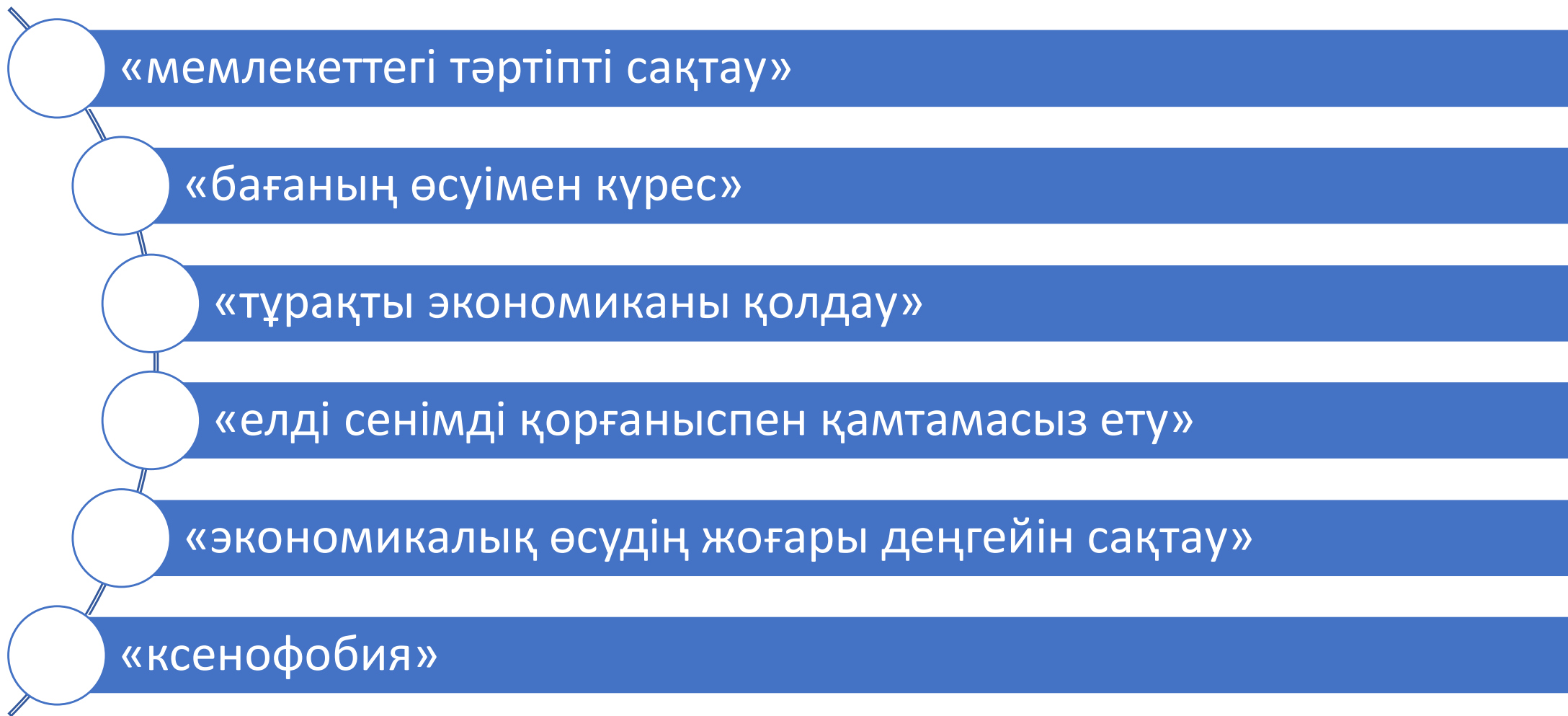

Постматериалистік

Материалистік емес құндылықтар

Материалистік құндылықтар

Постматериалистік құндылықтар

- «Идеялар ақшадан маңыздырақ болатын қоғамға ұмтылу»
- «сөз бостандығын қорғау»
- «адамдарға шешім қабылдауға қатысу»
- «Қалалар мен ауылдарды көркейтуге тырысу»
- «Үкімет шешімдерінде қатысуға мүмкіндік»
- «үнемділік»

ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЗЕРТТЕУІ
Р. Инглхард

- Инглехарттың ғылымға қосқан үлесі орасан. Ол демократияның дәстүрлі үлгісінің сәйкессіздігін алғаш мойындаған ғалым. Ол сонымен қатар элитаға қарсы бұқаралық әрекетті антидемократиялық деп түсіндіруге қарсылық білдіретін саяси мәдениет зерттеулеріндегі ең күшті дауыс болды.
- Өзінің «Үнсіз революция» (Принстон университетінің баспасөзі, 1977) атты негізгі жұмысында Инглехарт постматериалистік құндылықтарды дамытуға бағытталған жаппай элитаға қарсы қозғалыстардың мотивацияларының эмпирикалық негізделген теориясын алға тартты.

Ұрпақ ауысу

- Аға буын – (2 дүниежүзілік соғыс, Ұлы депрессия)

Материалисттер

- Жас ұрпақ – (1945 жылдан кейін)

Постматериалисттер

Ұрпақтың өзгеруі және соған сәйкес құндылықтардың өзгеруі тарихи өзгерістердің драйверіне айналуда

- Тірі қалу/тіршілік ету (выживание) шешілген қоғам - постматериалистік қоғамға өтуде.
- Адам құқығы / діни, этникалық/ жыныстық төзімділік.

- Eurobarometer
- European Social Survey
- WVS – world values survey

Алғашқы зерттеулері

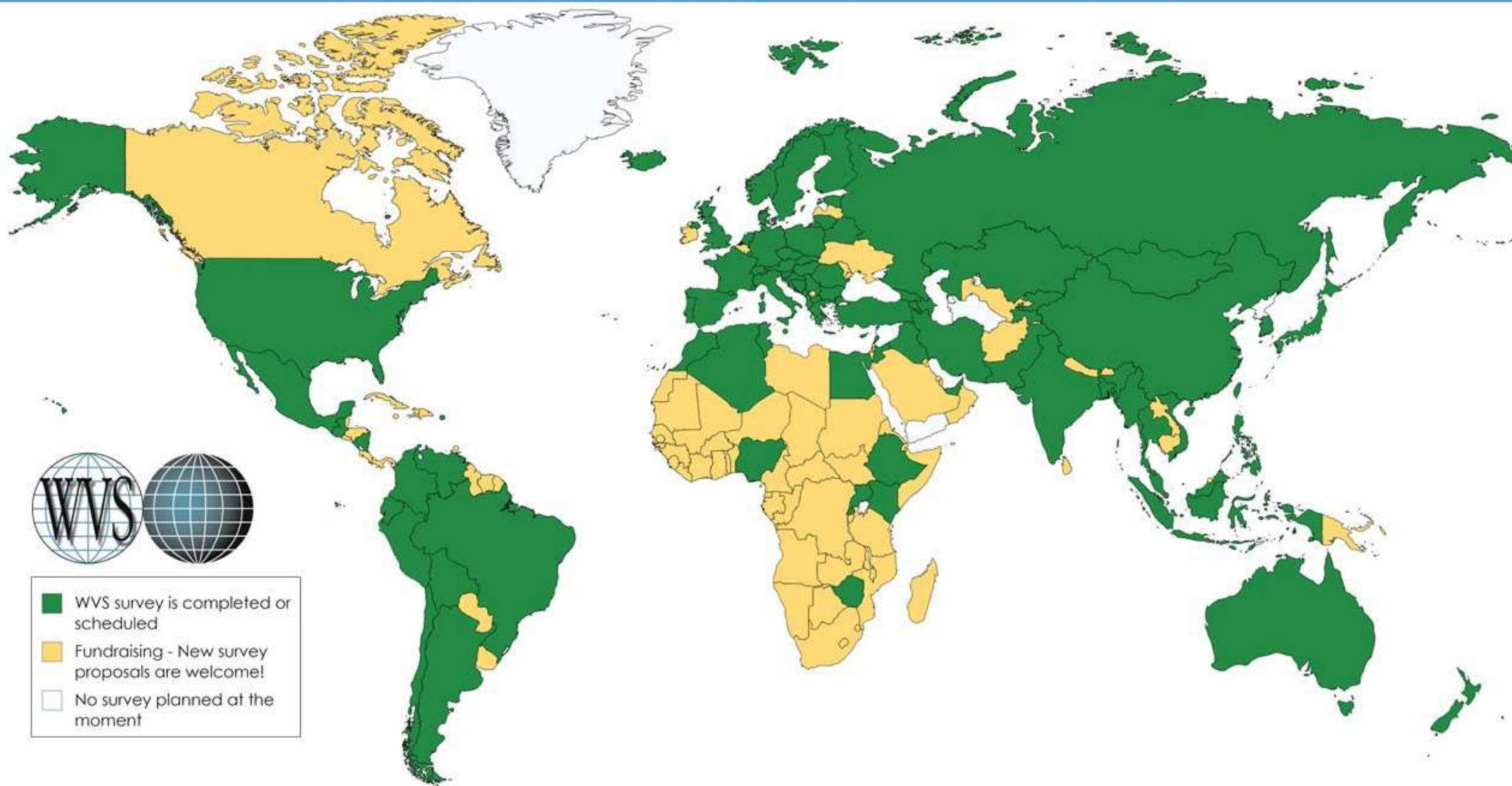
Францияда (1970 ж)

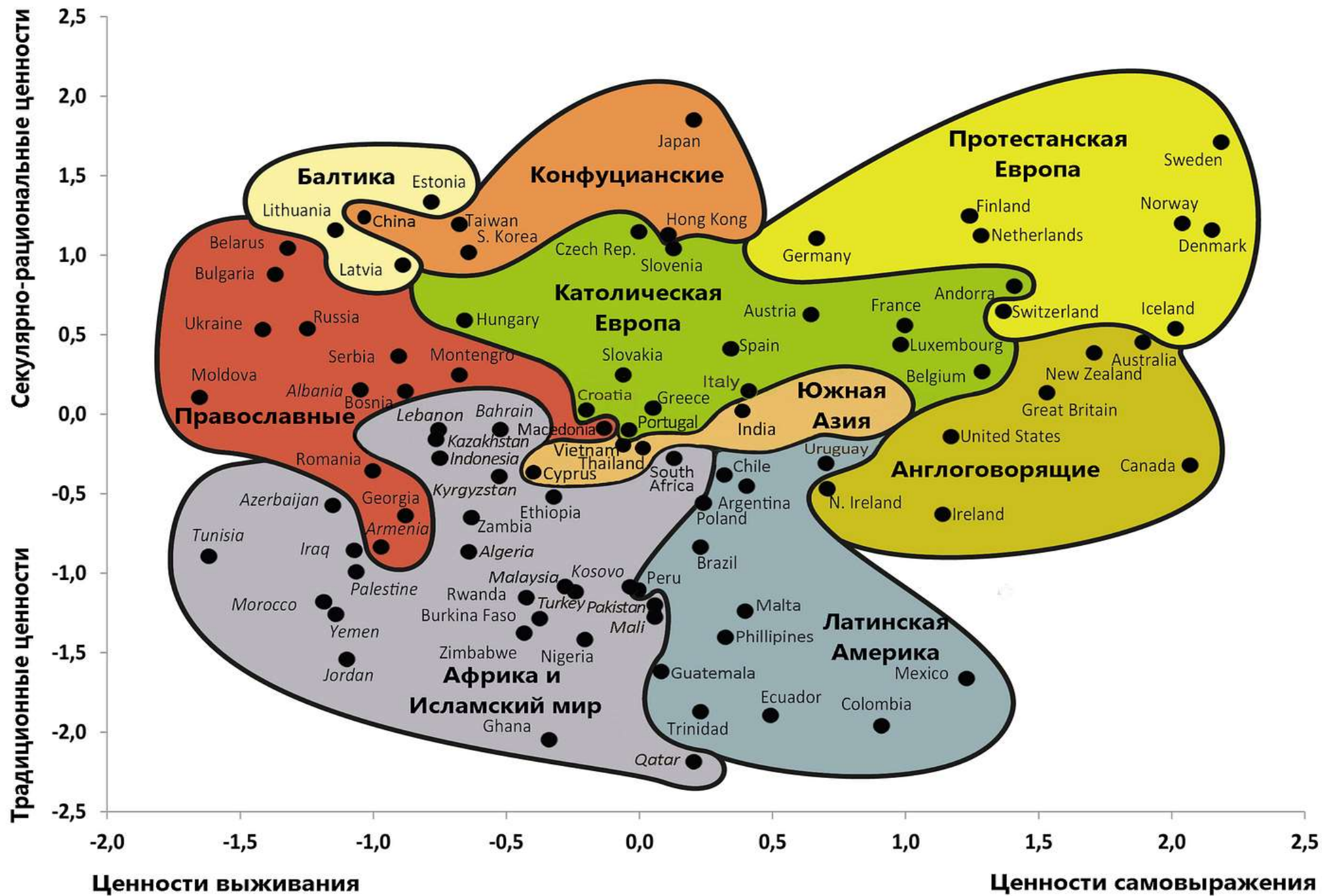
- 65 жастан + постматериалды құндылықтарды тек 3%
- 16-25 жаста 20% постматериалисттер
- Жапонияда (1953-73 жж) – постматериалисттер 21% дан 39%-ға өсті
- АҚШ-та постматериалисттер 12% (1960–1970 жж).

Маңызды нәтижелері

- Ортақ ұлттық мәдениеті бар қоғамда – қанағаттану деңгейі ұқсас болады
- Постматериалисттер өмірге қанағаттану деңгейі төменірек
- Өмір сүру барысында құндылықтар қатты өзгере қоймайды
- Қоғамдағы құндылықтар - ұрпақтар өзгеруімен байланысты
- Адамдар «дефицит» көбірек қадірлейді.

World Values Survey Wave 7 (2017-2020)

Құндылық және саяси жүйе

- Экономикалық кризис – авторитарлы басқару жүйесі?
- Экономикалық даму – либералды басқару жүйесі.

Ақпарат көздері:

- <https://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>
- <https://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp>
- javascript:DOCDownload('16619')
- <https://postnauka.ru/wtf/154916>
- Инглхарт Р. Культурная эволюция: как изменяются человеческие мотивации и как это меняет мир. ецензия на книгу: Инглхарт Р. Культурная эволюция: как изменяются человеческие мотивации и как это меняет мир / Рональд Инглхарт; пер. с англ. С. Л. Лопатиной, под ред. М. А. Завадской, В.В.Костенко, А.А.Широкановой, научн. ред. Э.Д.Понарин. М.: Мысль, 2018. 347 с. ISBN 978-5-244-01202-6
- Давыдов Д.А. Концепция постматериализма Роналда Инглхарта в критической перспективе // Науч. ежегодник Ин-та философии и права Урал. отд-ния Рос. акад. наук, 2018. Т. 18, вып. 3, с. 86–102.
- <https://www.hse.ru/org/persons/26435728>